

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Covali Sergiu în numele părții vătămate Celac Vadim, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Strîmbeanu Mircea Xxxxx, născut la xxxxxx,
originar și domiciliat în mun. xxxx, str. xxxxxx
xxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 20.10.2014 – 19.01.2018 (prima instanță);
2. 01.03.2018 – 13.09.2018 (instanța de apel);
3. 26.11.2018 – 26.02.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 19 ianuarie 2018, Strîmbeanu Mircea a fost achitat de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, din motiv fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

S-a încetat procesul penal în privința lui Strîmbeanu Mircea, pe învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, din motivul împăcării părților.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că de către organul de urmărire penală se învinuiește Strîmbeanu Mircea că la 14.02.2014, în jurul orei 16:00, aflându-se în fața barului „La copac” amplasat pe str. Grenoble nr. 106 din mun. Chișinău, pe fondalul unui conflict neînsemnat iscat spontan între el și Moraru Veaceslav, conștientizând că se află într-un loc public, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, cu o deosebită obrăznicie, în prezența clienților localului și a trecătorilor, încăierându-se la bătaie, s-au numit reciproc cu cuvinte necenzurate și și-au aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului, acțiunile acestuia fiind curmate doar după aplicarea în scop de autoapărare a armei de foc deținute legal de către Moraru Veaceslav, fapt soldat cu cauzarea leziunilor corporale lui Moraru Veaceslav, precum și cu deteriorarea farului stâng din spate a automobilului de model „Hyundai Santa Fe”

cu numărul de înmatriculare „xxxxxx”, ce aparține lui Celac Vadim, cauzându-i astfel o daună materială în sumă de 1 800 lei.

Prima instanță a indicat că inculpatul Strîmbeanu Mircea a fost învinuit că prin acțiunile sale a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal - huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei.

1.2. Tot el, Strîmbeanu Mircea, a fost învinuit de organul de urmărire penală că la aceeași dată, aflându-se în același loc, în cadrul acțiunilor huliganice, i-a aplicat lui Moraru Veaceslav multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1404/D din 24 iunie 2014, fractură recentă a maleolei laterale fără deplasarea pe dreapta, plagă superficială buzei superioare pe stânga, care putea fi produsă în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, ce a condiționat dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu s-a calificat ca vătămare medie.

Prima instanță a indicat că inculpatul Strîmbeanu Mircea este învinuit că prin acțiunile sale a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal - vătămarea intenționată medie a integrității corporale.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procuror, solicitând casarea parțială a sentinței în partea ce ține de achitarea lui Strîmbeanu Mircea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Strîmbeanu Mircea să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 u.c., cu admiterea acțiunii civile.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- vinovăția de săvârșirea infracțiunii incriminate inculpatului Strîmbeanu Mircea, a fost demonstrată pe deplin atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești prin cumulul de probe pertinente, concludente, utile, legal administrate și care au fost prezentate și cercetate în instanța de judecată;

- prima instanță a apreciat eronat că existența relațiilor ostile dintre Strîmbeanu Mircea și Moraru Veaceslav anterior săvârșirii faptelor incriminate exclude apriori posibilitatea existenței motivelor huliganice;

- prima instanță nu a ținut cont de faptul că motivele huliganice sunt condiționate de năzuința făptuitorului de a-și demonstra atitudinea sfidătoare față de cei din jur, or, relația ostilă anterioară dintre Strîmbeanu Mircea și Moraru Veaceslav a servit doar un pretext pentru răfuiala cu victima și pentru a-și demonstra vădită lipsă de respect față de regulile sociale și morale de conviețuire, exprimate la caz prin acostarea jignitoare și aplicarea violenței fizice față de

Moraru Veaceslav, iar determinant fiind pentru calificarea corectă este modul public de săvârșire a infracțiunii;

- este neîntemeiată invocarea de către prima instanță a principiului de neadmitere a sancționării duble pentru aceeași faptă, or, chiar instanța, la pct. 17 din sentință, nu este sigură dacă vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau sănătății reprezintă o consecință a violenței care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice, utilizând din start expresia „posibil”;

- prima instanță a ignorat declarațiile inculpatului, care în cadrul cercetării judecătorești a declarat că „... ulterior conflictul a continuat în fața magazinului „Unimarket”, în timpul conflictului Moraru Veaceslav, având asupra sa un pistol la împușcat în piciorul drept. După finalizarea conflictului s-au îndreptat spre casă și pe drum i-a aplicat lui Moraru Veaceslav câteva lovituri în regiunea feței”;

- din declarațiile inculpatului rezultă cu certitudine că faptele infracționale ale lui Strîmbeanu Mircea au avut un caracter succesiv. Astfel, acțiunile ce au încălcat grosolan ordinea publică însoțite de violență, adică infracțiunea de huliganism, s-au consumat înainte ca să fie aplicată violența fizică care a cauzat vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau sănătății, or, după cum menționează Strîmbeanu Mircea după finalizarea conflictului, când de fapt s-a consumat infracțiunea de huliganism, ei s-au îndreptat spre casă și pe drum i-a aplicat lui Moraru Veaceslav câteva lovituri în regiunea feței, ceea ce reprezintă a doua componentă de infracțiune, calificată în baza art. 152 Cod penal.

3.2 Avocatul Covali Sergiu în numele părții civile Celac Vadim, solicitând casarea sentinței în partea respingerii acțiunii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă acțiunea civilă a lui Celac Vadim, să fie dispusă încasarea din contul inculpatului suma de 105 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, cheltuielile pentru asistență juridică și prejudiciul moral.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- prima instanță eronat a interpretat „căința sinceră” a inculpatului precum și faptul încheierii tranzacției de împăcare, în urma conflictului dintre inculpatul Strîmbeanu Mircea și partea vătămată Moraru Veaceslav și anume în rezultatul folosirii armei de foc de către ultimul, a fost deteriorat automobilul ce aparține lui Celac Vadim, în rezultat, evident este că acestuia i s-a cauzat un prejudiciu material, cauzat anume în urma comiterii unei infracțiuni care urmează a fi reparat;

- prima instanță printr-o interpretare total eronată a circumstanțelor cauzei și a prevederilor legale, a respins această acțiune din simplul motiv că nu ar fi legătura directă dintre acțiunile inculpatului Strîmbeanu Mircea și prejudiciul cauzat lui Celac Vadim, ce este greșit, deoarece chiar prima instanță a confirmat faptul că partea vătămată Moraru Veaceslav a folosit arma de foc, pe care o deținea legal, în scop de legitimă apărare, anume prin acțiunile ilicite ale inculpatului Strîmbeanu Mircea, părții civile Celac Vadim i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil,

confirmat din plin de materialul probator anexat la materialele cauzei, iar prima instanță prin interpretarea eronată a prevederilor legale a respins acțiunea civilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, în partea achitării inculpatului și în partea acțiunii civile, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Strîmbeanu Mircea Andrei, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 u.c., ceea ce constituie 20 000 lei.

S-a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Celac Vadim, s-a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Celac Vadim 1 800 lei cu titlu de prejudiciu material și 5 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, la 14 februarie 2014, aproximativ la ora 16:00, Strîmbeanu Mircea, aflându-se în nemijlocita apropiere a localului „La copac” amplasat în municipiul Chișinău, strada Grenoble nr. 106 pe fundalul unui conflict cu partea vătămată Moraru Veaceslav, conștientizând că se află într-un loc public, încălcând grosolan ordinea publică și manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, cu o deosebită obrăznicie, în prezența clienților localului și a trecătorilor, încăierându-se la bătaie, s-au numit reciproc cu cuvinte necenzurate și și-au aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului, acțiunile fiind curmate doar după aplicarea în scop de autoapărare a armei de foc deținute legal de către Moraru Veaceslav, fapt soldat cu cauzarea leziunilor corporale lui și cet. Moraru Veaceslav, precum și cu deteriorarea farului stâng din spate a automobilului de model „Hyunday Santa Fe” ce-i aparține lui Celac Vadim.

Astfel, instanța de apel a calificat fapta inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei.

Instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatului se dovedește cu certitudine prin probele administrate și analizate la pct. 14 – 16 din decizia instanței de apel.

Declarațiile părților vătămate Celac Vadim și Moraru Veaceslav, care sunt consecvente și clare, se coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, în ansamblu, combat versiunea inculpatului și, respectiv, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea huliganismului imputat.

Astfel, instanța de apel a indicat că este nefondată concluzia primei instanțe, precum că nu există legătură cauzală directă dintre acțiunile inculpatului și prejudiciul material cauzat lui Celac Vadim, menționând că anume din cauza acțiunilor ilicite ale inculpatului care se exprimă, inclusiv, și prin aplicarea loviturilor îndreptate împotriva părții vătămate Moraru Veaceslav, ultimul, în scop de autoapărare, a fost nevoit să efectueze împușcături cu arma de foc - fapt care au și generat deteriorarea farului de la automobilul ce-i aparține lui Celac Vadim.

Totodată, instanța de apel a conchis că este neîntemeiată și improprie invocarea de către prima instanță a principiului de neadmitere a sancționării duble pentru aceeași faptă, or, însuși din declarațiile părții vătămate Moraru Veaceslav și ale lui Strîmbeanu Mircea rezultă că inculpatul a săvârșit două fapte prejudiciabile distincte ce au un caracter succesiv, or, din materialele cauzei, rezultă cu certitudine, că acțiunile ce au încălcat grosolan ordinea publică însoțite de violență, adică infracțiunea de huliganism, s-au consumat înainte ca să fie aplicată violența fizică care a cauzat vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau sănătății, or, după cum menționează Strîmbeanu Mircea după finalizarea conflictului, când de fapt s-a consumat infracțiunea de huliganism, el împreună cu Moraru Veaceslav s-au îndreptat spre casă și pe drum i-a aplicat ultimului câteva lovituri în regiunea feței, ceea ce reprezintă a doua componentă de infracțiune, calificată în baza articolului 152 Cod penal.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, analizând materialele cauzei în raport cu suma solicitată de partea vătămată Celac Vadim este oportun de a încasa, de la inculpatul Strîmbeanu Mircea în beneficiul părții vătămate Celac Vadim – 1800 lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material produs prin infracțiune.

Instanța de apel a mai menționat că cuantumul prejudiciului moral produs prin infracțiune, evaluată de partea vătămată Celac Vadim în mărime de 97 000 lei, este subiectivă și, chiar, exagerată în raport cu urmările prejudiciabile suportate, fapt ce conduce la admiterea parțială a acțiunii civile, în partea respectivă, cu încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate Celac Vadim a prejudiciului moral produs prin infracțiune, în proporțiile corespunzătoare.

În continuare, instanța de apel a indicat că, motivele invocate de partea vătămată Celac Vadim ce vizează încasarea din contul inculpatului Strîmbeanu Mircea în beneficiul acesteia a cheltuielilor judiciare ce cuprind plata pentru asistența juridică acordată în cadrul prezentului proces penal, s-au apreciat ca fiind nefondate, deoarece în materialele cauzei, nu există acte care ar proba temeiurile și mărimea cheltuielilor judiciare cerute de Celac Vadim, motiv din care, instanța de apel a respins solicitările ultimului în partea respectivă.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Covali Sergiu în numele părții vătămate Celac Vadim, indicând temeiul pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei în partea civilă cu pronunțarea unei noi decizii în această parte, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Celac Vadim a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 lei, invocând:

- instanța de apel a omis să se expună asupra compensării cheltuielilor pentru asistență juridică, care este confirmată prin bonul de plată în sumă de 3 000 lei, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, menționând că alegațiile recurentului nu corespund adevărului, deoarece instanța de apel rejudecând cauza s-a pronunțat asupra tuturor motivelor apelantului și motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii contestate, inclusiv în privința cheltuielilor de asistență juridică, pct. 25 din decizia contestată.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul invocă ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*.

Verificând materialele cauzei prin prisma aspectelor invocate, Colegiul penal lărgit constată că în speță se confirmă temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma

cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

În această ordine de idei, analizând conținutul deciziei instanței de apel, prin prisma aspectelor invocate în apel și prezentul recurs, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel în decizia sa (f.d. 175, vol. II, pct. 25), respinge ca nefondată solicitarea părții vătămate Celac Vadim, privind încasarea din contul inculpatului Strîmbeanu Mircea a cheltuielilor pentru asistență juridică, motivând eronat că nu există la materialele cauzei acte ce ar proba temeiurile și mărimea cheltuielilor solicitate de partea vătămată Celac Vadim.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a admis în prezenta speță o motivare superficială-denaturată, ce a afectat soluția instanței sub aspectul contestat de recurent, în sensul că instanța de apel nu a luat în considerare proba ce confirmă cheltuielile de asistență juridică solicitate de partea vătămată Celac Vadim, în condițiile în care, la materialele cauzei (f.d. 66-67, vol. II), la acțiunea civilă, este anexat bonul de plată seria PL nr. 660222, eliberat de biroul asociat de avocați ”Lebedinsky & Partners”, ce confirmă cheltuielile de asistență juridică oferită de avocatul Covali Sergiu, în mărime de 3000 lei, suportate de partea vătămată Celac Vadim.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit notează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Prin urmare, având în vedere cele menționate supra și că în speță este incident temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, eroare ce nu poate fi corectată de instanța de recurs ordinar, totodată, pentru a asigura părților dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, urmează a fi casată decizia instanței de apel în partea respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor de asistență juridică și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel în această parte.

8. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate și probele anexate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Covali Sergiu în numele părții vătămate Celac Vadim, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Strîmbeanu Mircea Xxxxx** în partea respingerii încasării cheltuielilor de asistență juridică în folosul părții vătămate Celac Vadim, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **28 martie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor